

Sigitas Geda

(1943–2008)

☞ Poetas, lyrikoje
atveriantis Lietuvos
istorijos ir dvasinės
patirties gelmes,
dramaturgas, kritikas,
vertėjas, eseistas.

BIOGRAFIJA

- ☞ 1943 m. 4d., gimė Paterių kaime, Lazdijų rajone.
- ☞ Poetas, dramaturgas, kritikas, vertėjas, eseistas gyveno Vilniuje.
- ☞ 1966 m. Vilniuje baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas.
- ☞ Kurį laiką dirbo redaktoriumi savaitraštyje „Kalba Vilnius“ ir žurnale „Mūsų gamta“
- ☞ Nuo 1967 m. S.Geda buvo Lietuvos rašytojų sąjungos narys.

BIOGRAFIJA

- ☞ 1988-1990 dirbo Lietuvos rašytojų sąjungos sekretoriumi, aktyvus Sąjūdžio narys, Lietuvos Seimo narys.
- ☞ Dirbo kultūros savaitraščio „Šiaurės Atėnai“ Literatūros skyriaus redaktoriumi.
- ☞ 2007m. S. Geda stojo prieš teismą apkaltintas dukters sužeidimu.
- ☞ Mirė 2008m. Gruodžio 12d. Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

KŪRYBOS BRUOŽAI

- ☞ Poetas naudoja įvairius kultūrinius kontekstus- tautosaką ir senąją lietuvių literatūrą, Rytų poeziją ir viduramžių daile, Bibliją ir senųjų kultūrų (šumerų, babiloniečių)mitologijas,-taigi tarsi ieško universalios atminties.
- ☞ Gedos eilėraštis daugiaklodis, jame susipina subjektyvus asmeninis lyrinio subjekto požiūris, kasdieninis pasaulis ir mitinis kosmosas, poetinis laikas ir erdvė paneigia įprastinius realybės dėsnius.

KŪRYBOS BRUOŽAI

- ☞ Su šventumu susijusius teiginius ir stilius poetas mėgsta maišyti su buitine kalba, net piktažodžiavimu.
- ☞ Poetas taip pat išmėgina įvairias eilėraščio formas- ir griežtas(klasikiniu ketureiliu rašyti eilėraščiai, sonetai), ir laisvas, dažnai asociatyvių ryšių jungiamas eiles, rašo ir eilėraščių ciklus, ir trumpučius minimalistinio rytietiško stiliaus eilėraščius.

KŪRYBOS TEMOS

- ☞ Viena svarbiausių jo kūrybos temų yra: pasaulio gyvastingumas, gaivalingumas, nuolatinis atsinaujinimas ir nuostaba tokio pasaulio akivaizdoje.
- ☞ Dažnai eilėraštis tampa pradžios, ištakų, netikėtų tarpusavio ryšių ieškojimu.
- ☞ Svarbu etimologija, kilmė, jis mėgina rasti arba miksifikuoti atskiro žodžio, gramatinės formos atsiradimo kelią.

Bibliografija

- ❧ Pirmasis eilėraščių rinkinys „Pėdos“ (1966m.)
- ❧ Poezijos knygos : „26 rudens ir vasaros giesmės“ (1972m.), „Mėnulio žiedai“ (1977m.), „Žydinti slyva Snaigyno ežere“ (1981m.), „ Mamutų tėvynė“ (1985m.), „Septynių vasarų giesmės“ (1991m.).
- ❧ Poema „Strazdas“ (1967m.)
- ❧ Eilių romanas „Žalio gintaro vėriniai“ (1988m.) ir jo tęsinys „Skrynelė dvasioms pagauti“ (1998m.)
- ❧ Eilėraščių rinkinys „Babilono atstatymas“ (1994m.)
- ❧ Esė ir pokalbių knyga „ Man gražiausias klebonas-varnėnas“ (1998m.)

Vertimai

- ☞ Giesmių giesmė. – Vilnius: Vaga, 1983.
- ☞ Psalmių knygos. – Vilnius: Vaga, 1997.
- ☞ Graikų mūza. – Vilnius: Jandrija, 1999.
- ☞ Omaras Chajamas. Rubajatai. – Vilnius: Presvika, 2002
- ☞ Sergejus Jeseninas. Ieva: eilėraščiai. – Vilnius: Vaga, 1983.

NUOPELNAI

- S.Gedos nuopelnai Lietuvai įvertinti:
 - Gedimino ordinu, -
 - Nacionalinė kultūros ir meno premija, -
 - Premija už geriausią 2001 metų knygą.
- Prasidėjus „perestroikai“ už eilėraščių rinkinį „Varnėnas po mėnuliu“ 1985m. gavo Valstybės premiją.
- 1995m. jam paskirta: -
 - Nacionalinė kultūros ir meno premija už poezijos knygas „Septynių vasarų giesmės“ ir „Babilono atstatymas“.

NUOPELNAI

- ☞ 1982 m. – „Poezijos pavasaris“ laureatas.
- ☞ 1998 m. – Baltijos Asamblėjos premija.
- ☞ 1998 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinas.
- ☞ 2000 m. – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės premija.
- ☞ 2003 m. – Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didysis kryžius.
- ☞ Vilniuje, Justiniškėse 2018 metais atidaryta Sigito Gedos vardo alėja.

Šaltiniai

- ☞ <http://kalbam.lt/?s=Sigitas+Geda>
- ☞ https://lt.wikipedia.org/wiki/Sigitas_Geda
- ☞ <http://www.xn--altiniai-4wb.info/index/details/1237>
- ☞ <http://alkas.lt/2010/12/05/s-geda-zodis-lietuvai/>
- ☞ „Lietuvių literatūros konspektas abiturientui“